

JELENKOR.

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és esütörtökön Előfizethető helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny felvétetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések és előléptetések. Alkotmányos politikai párt-programm. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Komárom és Szerem megyék köz és tisztújító gyűlések; és székelyi szék új tisztikara; Debreczen és Karlovicz városok köréből rövid tudósítások. Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: Még egy szó a pest-debreczeni vasút körül; a pozsony nagyszombati részvényesek közgyűlésének befejezése.) Külföld (Ausztria Károly cs. k. főgh. elhunytja; Portugália; Spanyolország, Poroszország, Törökország, Oláhország.) Ertesítő.

MAGYARORSZAG és ERDÉLY.

Öcs. 's ap. kir. fős. T o s o n i József Agoston és S u s a n n i József fiamei váltótörvényeséki ülnököket a' fiamei kormányzék valóságos ülnökvé; továbbá F i s c h e r Károly magy. kir. udv. kamarai tanácsost temesi k. kam. igazgatóvá k nevezni, M a t t y a s o v s z k y Imrét ugyanezen kir. kamarai igazgatóság ülnökét, kir. tanácsosi' címmel díszesíteni — végre néhai P o v a z a n e z József szegedi kir. főszóhivatali pénztárnok hátramaradt özvegye 's József, nep. János, Farkas és Flóra gyermekei vezetőknévöknök, R o z s é n y i 're — nemkülönben Knapp Imre és József testvéreknek: Kálmán a' yra, S c h m i d t családának: S z i k l a y 'ra; Leimberger Mih. hités ügyvédének: L é p h e g y 're, Kren János szinte hités ügyvédének: T o r m á d y 'ra változtathatóságát kegy. megengedni méltóztatott.

P é c h y Ferencz magy. kir. helytartósági tiszt. titoknok és N é m e t h y Endre helytartósági fogalmazó helytartósági valóságos titoknokokká; B i r i n g e r Sándor zágrábi ellenörkődő postatiszt sopronyi ellenörkődő postatiszté nevezettek ki.

A' nm. magy. kir. udv. kamara az iglói megüresült kir. sőtárnoki állomásra K e r n Ferencz homonnai sőtárnokot; az obljai megüresült kir. harminczadosi állomásra pedig S o m o s s y Károly kriviputi utlevélviz-gálót; végre a' Paczner Ferencz halála által megüresült alerdősi állomásra H a s k e Imre selmeci erdőszgyakornokot alkalmazá.

Általános politikai párt-programm II.

Midőn az igazság értelmes barátja a' pártküldelekből szülemlett ellenkezések kiengesztelhetésére jutott, a' kárminő párt embere legyen is különben, a' nélkül hogy magát attól elszigetelné, abban teljes erővel igyekezni fog nem a' párt érdekeinek, hanem az igazság és emberiségnek győzelmet szerezni, igen jól tudván, hogy a' pártok mindenütt, hol szabadon 's nyíltan működhetnek, a' nemzetakarattal csak egyes organumai, és csak ezek consonantiájából egyesül a' nép erkölcsi ereje az őszes nemzeti akarat összhangzása.

Mindig ugyan, de főként, hola' pártok erőszakosakká fajulnak, azok részéről, kiket nemesb lelkesedés, világosabb értelem vezérel, szükséges olly phalanxban egyesülni; melly a' szétágazó véleményeket összhangzása — a' felizgatott kedélyeket kibékülésre, az igazságot győzelemre segítse. Ezeket csak ollyak egyesülete leend képes eszközölni, melly egyéb erkölcsi tulajdonságokon kívül, a' már magában is általánosan igazságos és így soha el nem fajulható pártpolitika elveit ismeri és szeméi előtt tartja. Illy pártpolitika minden egyes működésekben nyilvánosult különbségek daczára is csak egy van, csak egy lehetőség.

Ha a' haditudományt vesszük például, látjuk, hogy a' gyalogság, lovasság, tüzérek, aknások, mineurók, voltigeurók, 'stb. mind harczfiak, de mind ezeknek saját céljaik vannak és így tárgyak különböző, alkalmazásuk különböző, munkakörük különböző; de azért még is a' haditudomány nem egyik vagy másik osztálynak ügyes használatában áll, jóllehet egykor a' tüzér egy két álgudurránással, a' mineur fougasaival 'stb. nyulsebességre készíti az ellent 's esztát nyer, még is mondám a' haditudomány ezeknek egy magas szempontból vett általános alkalmazásában áll.

Szintig különbözhetnek a' pártok egymástól működési körre, modorra, taktikára, de céljuk egy és józan csak akkor cselekednek, ha minden vitatkozás daczára, a' cselekvés terén, minden a' közjó előmozdítására szolgáló intézkedésre nézve egyesülni késznek mutatkoznak. — Közbeke idején egymással ellenkező jelentékes pártok létezését nem tehetni fel. A' maradó, destructiv, reactionaire 'stb. irányuak, béke napjaiban jelentékesre nem vergődhetnek; az illy „etrangleur“ vagy „gentlemen of the night“ féle factiók csak regényekben, az éj homályában, a' forradalom dühében kísértenek.

A' kormány és kormányzottak politikai nézetei is elágozhatnak modorra 's jog és köteleesség körére nézve; de mig a' józan politika 's becsületesség ösvényén maradnak, soha sem lehetnek egymással lényeges ellentétből származ-

zott véleményi különbözősében 's ugyanazért az illy modor és specialis érdek-szülte különbözős teljesen elenyészik az erény 's tapasztalással szövötközött ész világában. —

Itten tehát azon pont, mellyen a' látszólagos ellentétek kiengesztelődésre hozhatnák, mellyen az eszményi és valódi egygyé olvadnak 's e' kiengesztelésen alapszik azon synthetikai rendszer, mellyet a' bölesészet humanizmusnak, a' politika l i b e r a l i s m u s v a g y i s s z a b a d e l v ü s é g n e k n e v e z. —

A' humanizmus és liberalizmus egyek, amaz pedig összege mind annak, mi az embert emberré és így értelmileg érzéki 's egymással erkölcsi viszonyban élő lénynek teszi. —

A' humanizmus mint liberalizmus az ember munkakörére nézve a' legteljesebb, legáltalánosabb irányt adó eszme. Ez soha sem lehet egyoldalú, vallás és politika, tudomány és művészet, mind benne vannak e' körben. Ebben valamint az emberiséget magas rendeltetésére vezérlő elvek úgy a' legesekélyebb részletes tételmények, megtalálják irányukat és korlátaikat; midőn is a' különzetes tüneményekben nem engedi szem elől vesztetni az egészét. A' liberalizmus ugyanis mindig egységre törekszik, de az egységet mindig a' dolgok végtelen különféleségéből állítja elő. Innen a' szabadelvűség mindenütt, minden időben 's a' társas élet minden helyzeteire alkalmazható, ellenben minden más különzetes vezéreszmére alapított rendszer mindig félszeg, mindig egyoldalú. Szóval mindig a' józan szabadelvűség egyedül azon pont, melly minden situatio egyszerű 's elfoglaltság nélküli vizsgálatára segít; mellyen az ember minden működését a' társas élet magasb céljára irányozza, melly a' bal vélemények meggyökerezhetése ellen, szüntelen az eszményileg jó és a' társas élet tüneményei elfoglaltan összeillesztésére utal 's ezek szerint mind irányát mind korlátit magában hordozza. —

A' liberalis eszmék olly régiek, mint az emberi nem magasb niveltésé 's ezek többé soha ki nem írthatók, mert ha az ezeket fen tartó minden egyéb emléket tüzre kárholthatná is a' buta fanatizmus, szent könyveink 's az emberi szív azokat fen fognák tartani. A' szabadelvűségnek már nevezete is igen régi. — Hajdan liberalizmusnak nevezetett minden, mi szabad emberhez méltó. Innen mondja Seneca a' tanulmányokról: liberalia studia dieta sunt, quia homine libero digna sunt. Szabad ember pedig nem az, kit semmi anyagi kényszerítéssel szentesített törvény nem kötelezhet; hanem az, ki a' nemesb érzelmek keletkezését 's a' lélek szabadabb fölemelkedését gátló előítéletek bilincseit lerázta, kit minden tetteiben tiszta emberi szeretet vezérel, ki le bírja győzni a' megvesztegettetésre esábitó önzés kísértéseit; mert nincs a' szabadelvűségnek nagyobb ellentéte, mint az önkéntes zolgaiság, az olly méltán gyűlölt servilizmus.

Természet el nem fajzott gyermekét

Bár Zeusz haragja szírhöz csapja le

Szabadság lelkével bír ott is

Tud ott is embert lelkesíteni.

Azok a' világtörténet fénypontjai, midőn a' szabadelvűség a' balitéleteken győzelmeskedett 's az önzés csak nemesb tárgyak feletti vetélkedésben nyilvánosult. Az emberiség illy boldogabb korszakait csak gyér oasisként tünnek fel, még is ez a' cél, hova ugy a' relatív mint abszolút társaságnak törekednie kell. A' történet ugyan a' emberi gyarlóságoknak végtelen sorozatát mutatja, de ez egész sorozaton mindenütt némi emelkedés és tökéletesbülés jelei mutatkoznak 's ha ez nem így volna is, emberhez illő az emberiség fölött kétségbe nem esni, bár mennyiszor kizavartassék is különben ösvényéről a' balgatagság és szenvedélyek által.

A' szabadelvűség egyébiránt olly általános nevezet, melly inkább csak egy magasb céljel jelet ki, hova mindennek törekedni kell 's hová a' tökéletesülhetés fokozatát mindig közelíteni, de eljutni soha nem lehet. Ugyanazért többnyire a' legkülönzetesb ügy mellett harczoló is magát szabadelvűnek akarja tartani és tartatni. És minden párt magát hirdeti e' varázsgyűrű birtokosának. Vannak ugyan kivételek, mellyek szerint némely párt e' nevezetet megveti 's harczra kél ellene; de azért a' szabadelvűség szentsége ellen hibáznék az, ki az illy pártot csupán a' nevezet elleni kikelés miatt, illiberalizmusról vádolna; mert mystificatio nélkül nem lehet nem látni, hogy midőn ezek a' szabadelvűség ellen szólalnak fel, többnyire nem magát a' dolgot, hanem az ennek színe alatt elkövetett visszaéléseket gán-csolják. Soha sem is lehet egyes párt ezen égi adomány ki-

zárólagos birtokában. Minden egyesület, az azt képező erkölcsi elemek minőségéhez képest, a' szabadelvűség világ-terjesztő áldásában különböző arányban részesül.

A' kormány és kormányzottak politikája a' különböző működési körhöz képest igen különböző 's mint minden egyes testület, mindenik ezek közül különböző arányban lehet szabadelvű. Sőt ezen mértéken kívül, mindenik az őt megillető működéskörhöz képest, más módon, azaz maga saját módja szerint lehet a' szabadelvűség organuma.

Ezek szerint szabadelvű leend a' kormány politikája, ha mind azt, miket tőle az alkotmány korlátai között az emberiség érdekei megkívánnak, minden önzés 's hatalomvágy elfojtásával — 's minden érdek illő méltánylásával — teljesítendi, 's e' szerint maga hivatásának a' valódi polgárisodás érdekében igyekszik megfelelni.

A' kormányzottak között pedig szabadelvű azon párt leend, melly minden alkotmányos hatalmat 's minden valódi tekintélyt tiszteletben tart, melly minden jogszerű méltányolva, ellenben minden rosszat eltávolítani törekedve, hiven örökdiök az alkotmány és alkotmányos jogok fölött; melly a' rend eszközlésére, az alkotmányos szabadság fejlesztésére 's a' közjóllét gyarapítására kész mindenkor egyesülni minden a' törvény, igazság és méltányosság korlátai között működő elemmel. (Folyt. köv.) Kovács Károly.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Jeles költőnk T o m p a Mihály (te 's tu barátunk) itt van; a' kedves költőt Barabás most rajzolta le Vahot számára. Zavar-elkerülés tekintetéből megmondjuk egy uttal a' nem — tudóknak, hogy Vahot nem kisasszony, hanem a' 'Pesti Divatlap' szerkesztője 's így férfin a' talpán.

Palotán néhány dandy pompásan mulatott; evés, ivás, hegedűszó sem hiányzott; nekünk azonban az nem tetszik, hogy ezen urak hazajövetkor a' nemzeti színházat is utba ejtették és egy páholyban tüled-hozzad kurjongattak. Már uraim — nem tagadhatjuk — hogy sok túrtént a' nemzetiben, de illy zagyó concursust más helyen is megtarthatnának. Ha már valaki saját bőrében nem fér meg, kicsiny lesz annak a' nemzeti színház is; tehát tágasabb helyet, uraim, tágasabbat, mire való a' szénapiacz, vagy a' Rákos?

Mint hogy éppen a' színházban vagyunk, Quereini kisasszonyt sem ártand szóba hozni, mondani valónk pedig csak az, hogy énekeljen a' kisasszony annyit, mennyi neki tetszeni fog, de csak otthon, mert félünk, hogy a' közönség magát eluntalában akaratlanul is fűtörészni fog; „lám megmondtam, ne menj az alföldre!“ — Idali kisasszonyt se feledjük ki, ön igen szépen tánczol, csak fogát annyiszor ne mutogatná, hogy valamiképp gyanuba ne találják hozni.

A' dunamelléki helyvél vallásuak egyh. kerületének Te-leki Sámuel gr. előktele alatt tartott közgyűlésén volt egy fiatal ember, (Acs Zs.) ki h é t nyelven beszél. Ez ránk magyarokra nézve nyereség, miután mi egymást megérteni nem tudván. ezen ifju ember tán mégis tudna némely embernek nyelven beszélni. Acs ur tán más országban szép hasznát vehetné nyelvkbeni jártasságának, de honfitársai közt ne sok méltánylást várjon; mi önt részünkről megdicséreljük, ha ezzel megelégszik; de vigasztalja magát, hogy ámbár hét nyelven beszél, de csak egyetlen egy nyelven eszik.

Egy irodalmi vállalatot fogunk meg d i c s é r n i, előre megjegyezvén, hogy nem ingyenpéldányért tesszük Orosz-hegyi József a' „Honleányok könyve“ cím alatt szerkesztett I. füzet megjelent; tartalma: vers, próza; a' mulattató egyszerűségi hasznossal, természeti és földleirési dolgokkal változtatva. Részemről a' tudalékos nót kimondhatatlan gyűlöltöm, valamint az sem bír tetszeni, kinek szüntelen csak konyháján 's házi bibelődésin fő feje. A' közepet feltalálására illy vállalat célszerű segédeszköz lehet, minőt a' honleányok könyve megkezdett. Mi legnagyobb szerencsét kívánunk szerkesztőnek, hogy egyuttal ne feledje ostorozni azon kór-ságot, miszerint nőink közt is vannak már, kik a' női emancipatio rohamától annyira elkaptak, hogy részük tán nemsokára utcáinkon pipaszóval jár. Mindenek fölött legyen a' nőnek tiszta fogalma a' hazaszeretetről, ismérje hazája irodalmát, de ne maradjon ám el a' háziasság, nőiség 's anyaiság körétől. —

A' „szépek könyve“ szerkesztését Nagy Ignác vállalta magára; nem kétleme, megfelelő a' várankozásnak szerkesztő ügyessége. —

Mikor lesz már valahára városinkban építési szabott rend? Ime tegnap-lótt is ennek hiánya miatt Pesten a' belvárosban egy házról, mellynek kettős emeletére egy 3dik építették, a' 3dik emeleti nyílt keskeny állásról még pedig emeleti vasrostélyzatról vas rostélyzatba ütödvé lezuhant egy 28 esztendő kőműves a' kövezett udvarra 's összeuszottan enyészett fia lett! E' halálmartalék, ha t. i. valódi rendeltetési állásról történik az építés — mint építkezési szabályozattal ellátott városokon 's helyeken szokás — természetesen elmaradt volna. Pedig illy építési rendet létesíthetne minden város saját keblében! Quando sapient phryges? ! Béke hamvaira!

A' halpiacot újra kövezik; nagy halmazban fekszik a' felszedett kő; bezzeg az lehet ám a' szégyenkő, mellyen annyi halárus kofa állott!

Jób nemzeti színházunk egykori tenoristája, tegnap meghalozott; temetési költséget aláírás útján fedezik egykori pályá-osztályosi. Végnapjaiban a legaggas több sors-sal küzködven sok kinlódás után jobb létre szenderült, béke porvaíra!

Régen akartuk már mondani, hogy a' hengermalomnak van egy szürke lova, azaz: lehet ott több ló is, minékünk azonban a' szürkével van bajunk. Történik, t. i. hogy a' Kalap-és Zöldfa-utca sarkánál levő rakhelyen a' szürkével megá-lanak, s míg a' kocsisok a' boltban lisztet mérnek, addig a' szürke unalmában a' járdát keresztül egészen a' házfalig szokta méregetni lábaival; néha aztán elhamarkodja a' dol-got, s az ott áljárók közül egyet-egyet a' falhoz támaszt. — Persze hogy a' szürke csak tréfának veszi, ha a' megszorított elnyikkantja magát, azért legyen kocsisának több esze; ne járasson közvetlenül a' bolt elibe, különben még neki is mér-hetnek valamit a' zsákon.

A' feldunai gőzhajói állomások egyikén bizonyos utazó és a' conductor közt szóváltás történn, a' patlogó utas h u n c z utolmi kezd a' conductort; de ez is csak hamar felta-lalta magát 's a' h u n c z ut szóra, „s e l b e r á n e r”-al fe-llett, mi magyarul annyit tesz, hogy a z á m k e n d, maga. Végre kiséül, hogy az utazó v i c z i s p á n volt; képzelhetik ö-nök, ki adta meg árát?

Bizonyos schuhwichts (csizmakenőcs)gyáros Pesten hir-detvényei fölél képet is csináltatott, mellyen egy arszlán esz-májának fényében borotválkozik; ez mind szép, bár olyan fényesre tudnák mázolni a' csizmát, hogy saját szemünkben a' gerendát is megláthatnók. Az ilyen schuhwichtsnak lenne ám igazi ára! ☐

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

KOMÁROMMEGYE april 28án. Folyó hó 12én vette kezdetét rendes közgyűlésünk. A' nagymélt. főispán üdve-zelvén a' rreket örvendett nagyszámmal megjelentükön; megemlíté hogy törvényes köteleességének eleget tenni kívánván, miután már három év mult el, tisztujtást fog tar-tani, hogy ez megtörténhessék, felszólítja a' nemesi özsze-írásra kinevezett küldöttségek elnökeit: adnák be munkála-tika's ezen felszólításra benyújtván az özszeírások a' rr. azokat hitelesküül elfogadván, ó nagymélt. a' tisztujtást april 27ére tüzte ki' mit is a' rr. köztetszettel fogadtak. Mielőtt a' rendesen először tárgyalatni szokott napok olvasá-sához fogott volna a' jegyzői kar, T. Zs. indítványt tón S.M. befogatása ügyében's alig történt ellenkezés után a' rr. igen nagy többsége felirást határozott ó felségéhez kérendőleg, hogy tudassa velük S. M. elfogatása okait 's a' pert tör-vényesen bevégeztetni kegyeskedjék. — Ezen közgyűlésről nagyon keveset mondhatok; mert a' tisztujtás levén kítüze a' tisztikar 's a' t. rr. nagy része korteskedni távozott el, ugy sem levén sok hallgatni való, mert a' tisztú jelentések nagy részben hiányoztak. Ennyit a' közgyűlésről.

A' tisztujtási események leírására még most nem sok kedvet érzek magamban, nem akarván méltatlanul gya-nusítani senkit; majd ha sejtelmeim valósulni fognak: akkor lesz azokhoz szám, kiknek hatalmokban lett volna Komá-rommegye szabadelvűjövendőjét biztosítani. Röviden azon-ban keveset még is kell írnom. Az alispánokban ez uttal a' megye közértelemmel megnyugodott, csupán a' csallókői járás főbírájára nézve volt két vélemény, egyik a' mult tiszt-ujtási események folytán ismétetes S., másik Gh. parté; az elsőnek jelöltje D. M. tb., a' másiké G.M. szolgabíró. Méltán igenyelhette mindkettő a' főbíroságot; nem is a' két jelölt személye körül forgott a' kérdés most, hanem hogy hajlan-dók é az illetők megszüntetni azon ingerültséget, melly há-rom éven keresztül megyénket dulta; azért készített a' S. párt egy kis háborut, hogy becsületes békét eszközöljön a' megyének; azonban fájdalom! ez nem sikerült; bár több ízben tanakodtak a' párt főnökei; nem sikerült pedig azért, mert az egyik egészen az oroszán-féle mesét akarta játszani t. i. megegyezik, de semmiben sem fogja méltányolni a' S. párt bármilly szerény követelését; — így történt az, hogy D. M. tb. ur, ki a' megye békességét eszközözendő lépett fel, látván a' másik párt részéről minden méltalanság és vesze-tegetés elkövetését lelkiismeretes nyugalommal vissza-lépett; nem akarván az őt őszintén pártoló nemességet ves-zélynek kitenni; — a' megye csendét — miért fellépett — már ugy sem eszközölhetvén. — Egy párt állván e' szerint a' küzdőten a' két óra alatt befejeztetett tisztujtás eredménye következő tisztikar lett: első alispán Ghyczy Kálmán, 2dik: Pázmándy Dénes; főjegyző: Nedeczky Kálmán; 1. főjegyző: Baranyay Gáspár; 1ső aljegyző: Ordódy Pál; 2dik Bossányi Rezső; főügyész: Illyés József; 1ső alügyész: Csorba János; 2ik Nagy Albert; főadószedők, k a t o n a i: Thaly Lajos; há-zi: Miesky Lajos; számvevő csallókői volt főbíró: Páz-mándy Zsigmond; középponti biztos: Szarka János főbírói ranggal; esküttjei: Konkoly Lajos és Németszeghy István; töltésbiztosok: szilasi Végh Vincze és Simegh Péter; levél-tárnok: Nagyváthy Vendel; pertárnok: Farkas Péter. Cs a l o k ő z i j á r á s b a n főbíró: Ghyczy Mátyás; szolgabírák: Csontos István, Beüthy Zsigmond és Zámory Kálmán; es-kütttek: Aranyosy Dénes, Kovácsy János és Végh Károly. — Gesztesi járásban főbíró: Boday Lajos; szolgabi-rák: Pázmándy Lajos, Sággy Antal és Thaly Ignác; esküt-

tek: Fridrich Ignác, Maller József és Csepy Antal; u d v a r d i j á r á s b. főbíró: Madarassy Mór; szolgabírák: Balogh Tivadar, Ordódy Leopold és Jáross Károly; esküt-tek: Held János, Horvát Ferenc és Nedeczky Ignác. T a t a i j á r á s b a n főbíró: Balogh Ferenc; szolgabírák: Nedeczky Sándor és Mátéfy János; eskütték: Végh Vincze, Antal Lajos és Lampert József; aladószedő Csallókőzben: Szarka Zsigmond; Gesztesben: Balogh Zsigmond, U d v a r d b a n: Boross Ignác; T a t á b a n: Peöcz Leopold. Ezek után a' választó közönség nagy része etávozván a' rr. kapu-tosai főispán ur elnökle alatt gyűlést tartván a' jegyző-könyvhitelesített 's a' tisztikar a' szokott esküt letette. — T. Zs. következő indítványt tett. a' tisztujtás be van fe-jezve, ismét pártszellem lenge Komárommegye közléte felett a' megye szellemére milly eredményü lesz, azt a' jö-vő titokteljes leple fed; — annyi azonban bizonyos, hogy minden ellenkező politikai véleményt képviselő egyednek egymással kaczerkodás az elvekre nézve veszélyes szokott lenni: de hagyjuk ezt, majd a' jövő mutatja meg. Van azon-ban egy, aminek nem szabad nem lehet megromlani a' jelen tisztujtással, 's ez az administratio, miután pedig szóló vé-gig tekint a' megválasztott tisztviselők névsorán, lát olyan egyedeket, kik járásaiktól meszse sok mérföldre laknak — kéri a' t. rket a' panaszosok 's általjában az administra-tio érdekében határozzák el: hogy minden tisztviselő maga járásában tartozzék lakni 's u t a s i t s á k a' t. rr. még most a' forspontozásvizsgáló küldöttséget oda, hogy külö-nös figyelemmel legyen olly tisztviselők előfogataikra, kik járásaiktól meszse laknak, nehogy az adózók nagy terhel-tetésökre haza járásukkor az olly tisztviselők előfogatokot használjanak, 's az indítvány egyértelműleg elfogadtatott.

Végül egy két szót a' G. pártom levő szabadelvű u-rakhoz. — Uraim! ha kezet fogva a' conservatívekkel újra el segítették nyomni a' S. p á r t o t — melly tisztán állott 's áll mindig az elvek terén — tartások lelkiismeretes kö-telességtelnek a z t legalább a' közgyűlési tanácskozások-ban felszólalásokkal gyamolítani, vagy lépjete ki a' hon színe előtt is a' szabadelvűek sorából; mert vajmi nehéz fel-a-dat részünkről a' hazafi köteleiséget olly egyedek irányá-ban teljesíteni, kik Pesten szabadelvűek, Komáromban pe-dig hallgatnak vagy még sokszor a' másik párt ellen is nyilatkoznak 's tesznek. — Thaly Zsigmond.

SZERÉMEMEGYÉNEK april hó 12dikén megnyilt 's azután folytatva tartott közgyűlésén fölvetettek még Bor-sod, Sáros, Torda, Doboka, belső- és közép Szolnok, úgy alsó-Fejér megyék körlevelei, mellyek részint a' beván-dorlást szabályozó honosítási törvényt, részint országos körházat, részint végre a' részek visszaesatoltatásának gyakori sürgetése helyett inkább az özszes Erdély uniója pártoltatását ajánlják — az országgyűlési utasításokkal fog-lalkozó választványhoz tétettek át. Ezen választvány alkot-ványos életinkben hatalmas palástja vagy a' nem akarás-nak, vagy néha hanyagság vagy elhalasztásnak, mert egyik országgyűléstől a' másikig a' fontosabb kérdések mind ezen választványhoz utasítatnak a' nélkül, hogy ezen böles col-legium tagjai minden megyében ki lennének nevezve, ki-nevezetvén pedig mindöszze is az országgyűlés megnyi-tása előtt néhány héttel özszeül minden harmad vagy ne-gyed nap egypár órára, és cigarro- vagy pipafüst mellett kimondja véleményét, így jutnak aztán a' tárgyak egész halmazban a' közgyűlés elibe, mellynek sem ideje sem ked-ve részletekbe bocsátkozni; de azért a' követeknek meg-hagyatik: „dent operam nequid detrimenti immunitates no-bilitatis capiant”. És ezek csakugyan működnek is annyira, hogy többnyire úgy mennek küldöikhez — egy két homok költőféle törvényt kivéve, a' mint előbb egy vagy másfél évvel tőlök eljövénnek. Vajjon nem lenne é czélszerűbb a' tárgyakat szönyegre hozatásuk alkalmakor azonnal meg-vitatni, az elveket megalapítani 's kihirdetvén az ország-gyűlés, nem kellene vízbefuladóként szalmaszálhoz, vagy néha fent borotvához is kapkodni. Ez pedig annál ered-vényszerűbben történnhetnék meg, mivel a' hírlapok illy kér-dések fölötti elveket egyik vagy másik megye részéről is fi-gyelemmel kísérik, miből könnyü lenne szerte nem ágazó nézeteket egyesíteni, 's ez által a' hongyülés teendőit gyor-sítani; mit már csak azért is érdekekben feküdnék az ille-tőknek tenni, mivel ezen az országgyűlési szállások is fi-zettetnek, 's ez is, miként a' sokféle diurnum a' nemesi adó-mentes zsebrek rovattottnagy igazán. Ezt csak per tangen-tem érintök, tiszteletökre az országgyűlési utasításokkal foglalkozó választványoknak, mellyek még jobbadán meg sem születtek, 's már is sorsot vetnek életökre.

Nemkülönbön olvastattak azon megyei 's városi ható-ságoktól érkezett körlevelek, mellyek e' megyét is felszólít-ják: hogy István es. kir. főgh 's kir. helytartó ő felségé-nek nádorrá leendő megválasztását részéről követői által türgténé; melly felhívások, minthogy a' rr. e' kinevezésről szóló leirat tárgyalatásakor már rendelkeztek hasonló ér-selemben, tudomásul szolgáltak.

Egyéb a' megye belállapotára vonatkozó tárgyak közt élénk vitát támasztott a' g. n. e. metropolitának a' köz-gyűléshez intézett levele, mellyben a' tt. rr. megkerestetnek: hoznák tisztába azon viszonyt, mellyben a' g. n. e. hitfeleke-zetűek a' metropolitai illetéket adni tartoznak, hogy e' tárgy mint népgyűlési tárgy ugyanott eldöntethessék. Sok szónok véleményét megelőző 's többek nézetét egyesíté első alis-pánunk azon javaslata, miszerint nem látja ugyan teljes rendén ez ügynek itteni tárgyalatását; mivel azonban szö-nyegre hozott 's köztudomásu: hogy félszázad alatt a' la-kosság közt e' tekintelben visszaélésre mutató aránytalanság jött életbe több helyen elannyira, hogy vannak közsé-gek, mellyekben a' g. n. e. hitfelekezetűek száma igen cse-kély, 's a' főypai illetéket mégis a' régi, vagyis azon meny-nységben kénytelenek kiszolgáltatni, mint olyan helységek, mellyekben az érintett vallásfelekezetűek száma az idők vi-szontagsági szerint tetemesen megszaporodott. Ezt min-denesetre sulyarányba kell hozni, miért is előterjesztő alis-pán ur e' tárgy tisztába hozatala végett a' járásbeli szolga-bírákat vélné megbízandóknak, kik jövő közgyűlésre ezen eljárásukról jelentést tevén az kellő elintézés végett ugyan-onnan legfelsőbb helyre felterjesztendő lenne. Ezen javas-latot a' rr. elfogadták.

A' csekély készletekben levő bor, gyümölcs, főzelék, tengeri és széna hiánya e' tavasz felé Szerém-ben is több helységben szükségét idézett elő, mellyet ugyan az illető uraságok eddig részint munkanyújtás, részint vetésre 's kenyérré kiosztott gabona, 's részint végre nevezetes ada-kozások által enyhítettek, sőt néhol el is osztáltak, kik közt főhøyen említendő gr. Pejacevich Péter kir. kamarás, ki szükölködő alattvalói közt több száz mérőre menő gabo-nát osztott ki; — mivel tovább gondoskodni kell, nehogy a' vetőmagban tapasztalt hiány miatt a' tengeri-földek vet-tetlenül maradjanak, miáltal jövőre még izesztöbbé 's ekkor már valóságossá is tegyék a' népínséget: a' rendek pillanat-ra sem halasztható intézkedést látván illy körülmények közt szükségesnek határozzák: miszerint e' szükségpótlásra a' ké-észen álló adót a' r b ó l 4000 pfrtot fordítsanak vetnivaló kukorica-bevásárlásra, 's azt a' nélkülözö adózók közt a' mondott célra kiosszák; mivel pedig vannak ollyanok is, kik teljes nélkülözésében vannak minden ilyen vetőmagnak, sőt mindennapi kenyerek sines, ezek számára 's illetőleg némileg fölsegíttetésökre 10 ezer forint ajánlatot meg-ézt pénzben, melly özszes az a' jelenatok kulcsa szerint fog a' szűz vállakra kivetetni, 's a' szerint behajtatni. Ezen lo-yalis határozat egyetleneg uradalmi ügyész kivételével osztatlan megegyezéssel hozott; ezen egy is nem annyira a' megajánlott özszeget, mint inkább az ellen emelt replicát, hogy valahányszor illy nemesi megadóztatás jött ez időig akár szükségből, akár a' kerkivánat parancsából napi rend-re, az előbb a' megye özszes nemességnek kihirdetett 's különösen e' czélra özszehit közgyűlésen határozottat el; melly ősi szokás e' mostani ajánlatnál nem tartott meg; 's ez az, mi ügyvéd urnak annyira fáj! Pedig ez csak formal-tás, és semmi egyéb; akár így, akár úgy határozzuk el a' fizetést, bizony csak fiz e t é s mar ad az mindig.

J. mérnök a' megye földabroszát elkészítvén, ezért fáradsága jutalmul 500 pfrnyi tisztelet-díjjal lepetett meg, mi arra mutat, hogy Szerém-ben a' tudományos munkásság mindig illő elismerésre számíthat. Meg kell egyébiránt e' tiszteletdíjnál minden félreértés elkerülése tekintetéből je-gyeznünk még azt is, hogy ezen özszeget is a' nemesi pénz-tárból fizettetik. Kiemelendő e' közgyűlés határozatai közt az is, miszerint G. főszolgabírónak hivataláról lemondása kö-vetkeztében egy nem nemes egved s z á m v e v ő t i s z t - n e k *) helyettesített. A' legközelebb törvénytészki ülés-ek majus 14ére 's a' kisgyűlés junius 1jére tüzetek ki.

A' vukovár-flumei vasutársaságnak azon kérelme, szereznék vállalata előmozdítására okvetlenül szükséges kereskedelmi adatokat, 's közlenők vele, méltányoltatott, 's határozattá lón, hogy ezt is megteszszük szívesen; az alá-írási iverk pedig egy pesti vasuti iv oda mellékeltével a' szol-gabíráknak kiadattak, hogy a' társaság javára működjenek. Szerém-ben az ősi vetések megnyugtató reményt nyujtanak, habár a' tartós és hideg szelek miatt növéssük-ben hátramaradtak is. A' gyümölcsfák kellő és teljes virág-zásban vannak; két nap óta meleg tavaszi esőnk is van, melly az ifjú természetet egész vidámságba hozá. Vukovár, apr. 24én 1847.

ÉRSEKLELI SZÉK UJ TISZTIKARA: April 28án Komáromban a' megye teremében Nádasdy Lipót gr. érseki nádor ó exeel. elnökle alatt tartott érsekléli nemes szék tisztujtásakor megválasztott tisztviselők névsora köv.: 1ső alispán: Milkovics Zsigmond; 2ik: Ghyczy Mátyás; főjegyző Prusinszky Zsigmond; első aljegyző: Külkey Vilmos; másod

*) Mennyivel szebben jó vala ki, ha azon nem nemes eg-ved egyenesen főszolgabírónak helyettesítettet volna! mert a' számoló asztal mellett csak elű-jük a' nem nemes; de hát mikor kerül rá a' sor az itélő asztalok mellett? S z e r k.

aljegyző: Végh Vincze; főügyész: Pázmány Zsigmond; alügyész: Szalay Mihály; főbíró: Illyés József; 1. sz. alszolgabíró: Galambos István; 2. sz. Végh Vincze; esküdtek: Ratkovszky Móricz, ifj. Galambos István és Pálya Mihály; főpénztárnok: Végh István; per- és levéltárnok: Farkas Péter. Ez alkalommal az egyházi és nemesi rendből számosan nevezettek táblabírókúl.

DEBRECZENBŐL a pesti német lapban panaszkodnak, hogy e' nagy magyar város inkább hasonlít mező- mint királyi városhoz, 's hogy ott a' patriarchalis rendszer, vagy minek nevezzük—igen is divatos levén, ezt annyira kiterjesztik a' szabadítékokra nézve, miszerint minden lakosnak szabad bort mérni, 's mivel sok a' bortermesztő, sok a' kimerő is, minek pedig az erkölcsiségre jó hatása sehogy sem lehet. Minden ilyen hely igyekszik vendégit szaporítani 's így aztán a' mesterlegények, szolgálok—sőt—halljuk—'a' tanuló ifjuság sem maradhat ki; ezen utóbbiak annyira vivék már a' dolgot, hogy az iskolai előjáróság a' borházak gyéritése iránt folyamodott is a' városi hatósághoz.—Az eredményre figyelni fogunk.

KARLOVICZ april 19-én. Fels. királyunk születésünnepe e' város részéről ritka ünnepélyvel tartott meg. A' g. n. egyesültek egyházában a' szent áldozatot ő exclja a' metropolita-érsek vezgő számos vallásabeli egyháznak segédkedése mellett; isten tisztelet után a' T e g e d I s t e n d i e s é r ü n k, és Isten tartsd meg Ferdinandot néphymnuszt énekeltetett, melyre a' városi tisztikar számos tisztosból kísértetve a' kath. egyházból szinte megjelent. A' néphymnuszt rácz nyelven zengett 's a' polgárkatonaság üdvözlősei, valamint a' taraczropogások e' néphang közt emelve törtek ki. Az ünnep érdekesítésére az érsek a' polgármesternek 100 pfírt kézbesített azon megfigyeléssel, hogy azt Karlovicz szegényei közt osztaná ki, hogy ők is örüljenek szeretett királyunk születésünnepén.

ERDÉLYI ORSZÁGGYÜLÉS.

Elnök: Előre becsátja, miként úgy vette, hogy a' kk. és rr. kölcsönösen el kívánták egymással hitetni, hogy a' r. bizott. munkálat 10dik t. cikkét Hunyadmegye k. előterjesztett javaslatának alapjául nem vette fel. Szóló elnök azt nem tudja, sőt azt hiszi, minden vélemény a' r. bizott. munkálat körül forog. Egyébiránt azt: vajjon a' r. bizott. munkálatát elvettessek e' v. n. e? kérdéssel ki nem tüzi; mint a' következtetés meg fogja mutatni, mind a' két javaslatban ugyanazon eszmék vannak, hanem kitüzi azt, a' miben látja, hogy különbség van Hunyadm. k. által adott szerkezet és a' r. b. munkálat között. Egyik különbség, miszerint a' r. b. bizonyos eljárás javasol ezen törvényezikben, ellenben Hunyadm. k. ezen eljárást el kívánja halasztani a' 13dik törv. cikkre, hol az urbéri székéről 'sat. lesz szó. Szóló elnök a' többséget ott látja, miszerint az eljárásról most határozni nem kívánván, Hunyadm. indítványát fogadta el. Átmenve a' törvényjavaslatra Hunyadm. k. egy §t indítványozott, mi a' r. bizott. javaslatában nincs meg, u. m. „az 1791: 26 t. cz. rendelete némely pontjai ekint módosíthatnak“, hogy ez belé menjen, a' kk. és rr. semmi észrevételt nem tettek ellene, valamint a' czimzetre nézve sem, hogy t. i. a' r. biz. munkálatban levő elmozdítás helyett kiköltöztethetőségsek. Mi az egyes pontokat illeti, a' két javaslat között kevés a' különbség. Az 1. sz. §ra nézve a' r. biz. azt mondja „ha az urbéres telke haszonvételének ez évi 9dik t. cikk által adott eladhatási jogával élni nem akarván, telkét oda kívánna hagyni, ebeli szándékát sz. István király napja előtt legalább két héttel, két hiteles személy által véghez viendő megintésutján földesurának tudtára adni köteles, mi után az elköltözés határideje az ezen megintést követő april. 1. sz. napja leend. Hunyadmegye pedig sz. Mihály napját javasolja megintési határidőnek elfogadtatni. Ez iránt tételt egy harmadik indítvány, mely szerint miután a' kk. és rr. az eljárási t. cikk hozatalát későbbre halasztották, a' megintés idejének elhatárolását is az utolsó törv. cikkre halasztanák. Ha jól fogta fel, a' kk. és rr. többsége ebben is megegyezett. Ugyan e' §ban foglaltatik az is, hogy a' kiköltözés mindig sz. György napkor történjék. A' kk. és rr. ebben is megegyeztek. Hunyadm. által indítványozott szerkezet első §ba a' r. bizottság 3dik §sza is belé foglaltatik, mely ezt tartja: „a' telek utáni őszi vetés a' költöző urbéresé, hol pedig ugyanazon fordulóban szokott őszi és tavaszi is vetetni, csak a' forduló fél részében tett vetés illeti őtet“. Ez egyezik a' r. biz. munkálatával tehát, a' kk. és rr. elfogadják. A' 2. sz. §ra nézve közös értelemben vannak a' kk. és rr. t. i. „a' költözni akaró maga helyett mást állítani nem tartozik.“ Egy-akarattal fogadták el azt is, „hogy a' telken lakó urbéres gyermekei és cselédjei minden hirtétel nélkül a' ház nélküli zsellérek pedig valami kedvezést nyertek volna, lehető tartozásaiknak eleget tevén, akár mikor költözhetnek.“ Ezt a' r. biz. is épen így javasolja. Azt is közönségesen magukévá tették a' kk. és rr. „ha a' földesur az elköltöző urbéresnek szabaduló-levelet nem adna, a' szolgabíró tartozzék ingyen adni.“ Ehez még javasolta egy érd. szónok, hogy megintés-

ről szóló bizanyitványt is ingyen adjon a' szolgabíró. Ugy látja, hogy ez is el van fogadva. A' r. biz. 5dik §. eleje így szól „joga levén az urbéresnek telke haszonvételét és ezzel együtt építvényeit és javítványait eladni, ha e' jogával élni nem kíván, építvényeit és javítványait a' földesur megfizetni nem köteles.“ Eddig Hunyadm. javaslata is a' r. bizottsággal megegyezvén, a' kk. és rr. elfogadják. De különbség van a' két szerkezet között §. azon részére nézve: „Ha azonban a' földesurnak akár adósság, akár urbéri hátramaradtságok, akár a' telken tett károsítások következtében követelése lennének az urbéresen, ez esetben az urbéres által tett építvényeknek, javítványoknak és beruházásoknak is a' földesur által követelt összeg értékéig számításba kell jönni“. Erre nézve Hunyadm. k. javaslata azt foglalta magában: ha a' földesurnak akár adósság, akár urbéri hátramaradtságok felett követelése lennének is az urbéresen, ez esetben is az urbéres által tett építvényeknek és javítványoknak a' földesur részére csak olyan áron kell számításba vétetni, millyenben a' helyébe költözködő urbéres magára vállalandja. Ugy látta szóló elnök, hogy azok részéről is, kik először a' r. bizottság véleményét pártolták, ezen javaslat ellen sok ellenvetés nem tétetett, tehát határozat gyanánt mondja ki. A' 6dik §: „Ha a' földesur és urbéres kölcsönös tartozásaik iránt megegyezni nem tudnának, az urbéri albiróság a' költözni akarótól oct. 1. sz. napjaig felszólíttatván, legfőljebb 8 nap alatt a' hely színein megjelenni tartozik, hol is őt becsüs által, kik közül kettőt az egyik, 's ugyanannyit a' másik fél választ, egyet pedig a' bíróság állít elő, a' becsülendőket megbecsületes minden kölcsönös követelés-félt elíteli; ezen ítélet a' legközelebb urbéri főszeiken felvételvé és elíteltetvé, onnan legfőljebb decbr. 1. sz. napjaig a' főkörmányszék elibe terjesztendő, honnan feljebbvitelnek vagy pedig feljebbfolymodásnak helye teljességgel nem leend. A' főkörmányszék végre e' részbeni ítéletét febr. 1. sz. napjaig a' megyéhez a' felekkel illető tisztek által leendő tudatás végett leküldi, mi ha nem történnék, az urbéri feltörvényszék ítélete szerint leend a' kiköltözés; valamint a' 7dik §t, mely szerint az urbéri alszék és becslés költségeit az urbéres és földesur közösen hordozzák, nem kívánták tanácskozás tárgyává tenni. A' r. b. 8dik § ekép hangzik: „A' földesur csak a' követések esetekben mozdíthatja ki urbéresét a) Ha a' Dec. trip. I. része 40 tit. érdekelte eset fordult elő. b) Ha az urbéri terhek hordozására elégtelenné lett, mi azonban, ha nem tulajdon hibája miatt történt, tartozik a' földesur neki egy évi időhaladékot engedni, hogy az alatt állapotját megjobbitni lehessen ideje. c) Ha az urbéres a' földesur károsításávali macakassága miatt urbéri uton elmozdításra méltónak ítélték.“ Ezt a' kk. és rr. többsége elfogadta. Indítványozott ehez Hunyadm. k. még egy negyedik pontot: „ha a' közönségre nézve veszedelmes kiesapongásban találtatnék, és ha rabságra itéltetvén rabsága alatti időre tartozó szolgálatára nézve kellőleg nem gondoskodnék.“ A' kk. és rr. ezt is elfogadták. A' 9dik § u. m. „a' földesur a' fenebbi okoknál fogva jobbágyát elmozdítani kívánván, őt megintés utján legfőljebb apr. 24-ig értesíti. Ha az urbéres erre költözésre való készségét nem jelenti ki, a' földesur tartozik ügyét 8 nap alatt az albiróság előtt megkezdeni, mellynek ítélete a' legközelebb urbéri főszeiken, az ez által hozandó ítélet július 1. sz. napjaig a' főkörmányszék végre maga legfelsőbb határozatát szeptember 1. sz. napjaig a' megyéhez a' felekkel legfőljebb 8 nap alatt az illető tisztek utján leendő közlés végett leküldi, mi ha nem tenne, az urbéri feltörvényszék ítélete elfogadottnak vétetvén, az illető tisztek az iránt a' feleket értesítik.“ valamint a' 10dik §: „Ha az urbéres kiköltözésre készségét nyilvánította, vagy az ítélet elmozdítását mondotta ki, 's ha a' földesur és urbéres közt oly kölcsönös követelések volnának, mellyek iránt ők megegyezni nem tudnak, az urbéri albiróság a' földesurtól october 1. sz. napjaig felszólíttatván, legfőljebb 8 nap alatt a' hely színein megjelenni tartozik, midőn e' törv. cikk 6dik §ban megállított eljárásnak leendő helye, azt kivéve, hogy ez esetben a' becsü költségét a' földesur hordozza.“ E' két §§ az eljárásról szólván, a' kk. és rr. elvetették. A' 11dik § ekép szól: „Ha az urbéres febr. 15-ig telke haszonvételét, építvényeit, javítványait és beruházásait eladta, a' vásár sommájából a' földesur részére megítélt követelések a' földesur által kifogadtak. Ha pedig az urbéres telke haszonvételét el nem adta, ez esetben az urbéri albiróság a' földesur által felszólíttatván, haladék nélkül a' telek árverés utján eladásra egy martius 20kán tul nem terjedhető határidőt tűz ki, 's azt a' megyében közhírül adja, melly határidő elteltésével az árverés megtétetvén a' kölcsönös kielégítések végrehajthatnak. Ezt Hunyadmegye indítványa is magában foglalta, tehát elfogadtatott; valamint a' 12 § is, u. m. „azon esetben, midőn az urbéres a' dec. 1. r. 40 lit. nyomán mozdíttatik ki, nem árverésnek, hanem a' javítások 's építvények valamint beruházás megbecsülésének és megfizetésének leendő helye, megjegyeztetvén, mikép azon esetben, midőn az urbéres a' Decr. I. r. 40 t. cikk

nyomán intéztetik telkéből kimozdítani, ezen urbéri uton megindított keresetnek ő felsége elibe kell birtokon belül terjesztetni és az urbéreség védelmezhetése tekintetéből ez esetben az albiróság mellé tisztí ügyész rendelendő“. Ez el van fogadva, de innen kezdve „megjegyeztetvén, mikép azon esetben 'sat. a' kk. és rr. nem kívántak hozzá szólni. A' 13dik §. „ha a' kiköltözés az eljárási lépéseknek a' felek valamelyike általi elmulasztása miatt a' rendes határidőben meg nem történtetett, a' sérelmes félnek rendes urbéri uton teljes kárpótlása eszközöltetik; ha pedig az elmulasztás nem a' felek hanem a' bíróság valamelyike által történt, hatalmában leend a' feleknek a' köteleességeket hanyagul teljesítő bírakon és tiszteken, legrövidebb uton, kár és költség-megtérítésen kívül articularis büntetést követelni, ugyan ezen büntetés alá esik urbéri uton azon földesur is, ki az urbéri albiróság eljárását erőszakosan akadályoztatná“ eljárást illetvén, el van vetve. A' 14dik §. azt mondja „az elmozdítás feltételei teljesítése után a' kiköltözni nem akaró, és az e' részbeni uri hatalomnak magát ellenszegző urbéres urbéri uton, kár-költség megtérítésen feljül 24 fban megítélandó büntetés mellett az urbéri telekből kitétetik; ellenben ha a' költözés feltételeit teljesítette urbérest költözésében a' földesur akadályoztatná, kár és költség-megtérítés mellett urbéri uton 80 f. büntetésben marasztaltassék.“ Ezen elv elfogadtatott. Azonban hol az mondatik, hogy viszonyosságból az eleget nem tevő földesurra is szabassék büntetés, bár ezt az elnök is igazságosnak tartaná, a' többség által nem fogadtatott el. Végre e' §. „kóborló cigányoknak sátozt állítani, és marhákat legeltetni sehoh szabad, ellenben a' letelepültek, minden tekintetben a' többi urbéressel egyenlő állapotba helyzetnek“ azon hozzáadással lón elfogadva, miszerint a' letelepültek után oda tétetik: „urbériséget bírók.“ Hunyadm. k. még ezen toldalékokat javasolta „egyéb iránt a' 791: 26 t. cikk, mennyiben itt módosítva nincs, továbbra is erejében maradjon.“ Ez ellen nem volt észrevétel, tehát határozattá vált.

Ezzel a' X. törvényjavaslat tárgyalása 3ad félórakor bevégeztetvén, az udv. kancellár ő nmlga üdvözlésére járt küldöttség elnöke felsőfőjéri főispán gr. N e m e s J á n o s ő nagyméltósága tevő eljárásokról a' következő tartalmu jelentést:

A' 30ik országos ülés határozata következtében megbízatásunkban eljárván, köteleztetve találom magamat jelenteni: Az udvari kancellár ő nmlga fölemeltetésén érzett szives részvételét a' t. kk. és rr. nek, a' mennyiben azt egy pár szóba foglalni lehet, megvitük és e' folyó hó 5én üdvözlésünket megtettük. A' mit ő nmlga, egy hónap szerető polgári kebellet fogadva, különös excellencegünké tette, a' t. kk. és rr. nek meghozni, hogy ő excellenciája legszivelebb köszönete mellett, a' cselekvésnek ezen komoly időszakában, a' tettek mezejét kívánja a' t. rr. iránti haláljának behozonyítására kijelelni; ez azon tér, mellyen a' t. kk. és rr. feltalálndják személyében törvényes jogaiknak nem annyiban elszánt őrt, mivel ezt igazat védő felséges fejedelmünk atyai kegyelme nélkülözhetővé teszi, de leghivebb tolmácsát, legelhatározottabb pártolóját; ezen téren várja 's követi legmelegebb részvéte honunk atyjainak fáradozásait, ama nagy kérdések megoldásában, mellyek jövendőnk biztos megalapításának mellőzhetetlen feltételei csak akkor, ha valaha szeretett hazánk az ő exca igénytelen, de minden erejének megfeszítésével feláldozott közre munkálásának némi közbejöttével, ezen téren aratandja az egy czélra törekvő igyekezetek gyümölcseit, fogja egy részben lerovottnak tekinteni azon tartozásait, mellyet nagyra becsült hazafiainak eléggé nem magaslatható bizalma életének feladásává kütözött. Érdekes lesz és nem fogok tullepni, ha ez alkalommal előbeszéltem, hogy ő nmlga közbejöttével a' küldöttségnek Erdélyből érkezett tagjai Lajos cs. k. főherczeg elibe külön külön bocsáttattak; Ferencz Károly cs. k. főherczeg és Metternich herczegnél ő nmlga által bemutatattak. Felsőleges fejedelmünk Erdély iránt őregbéd atyai hajlamáról és ő felségének az országgyűlés fáradozásával való legfelsőbb megelégtüléséről igen is biztosítottak. (Ezen előadást harsány éljenzés kísérte.)

TÁRSULATI ÉLET.

Még egy szó a' pest-debreczeni vasut körül. Lehet, már akkor a' pest-debreczeni vasut ügye 's vele az érdekelt vidékek sorsa eldöntve lesz, midőn e' cikk Pestre fölér. Am legyen; de a' tév-eszméket utba igazítani, az igazságot a' maga fényében fölmutatni, hitem szerint, soha nem késő, — sőt nekem talán, ki e' tárgyat a' nyilvánosság téren első hozám szönyegre, lélekisméretes tisztemis. Felkérem azért az igen tisztelt szerkesztőséget az ügy szent érdekében, áldozzon fel jelen soraimnak lapja hasábjain egy parányi helyet.

Többek kérelmére irt, pro és contra némi vitákra anyagul szolgáló előbbi cikkemben, czélem volt statistikai 's helyfekvési eltagadhatlan adatokra támaszkodva, feltüntet-

ni egy Szolnoktól N.-Kunságon át Debreczenbe vezető vasutnak, a Jászság, Heves, T.-Keszti felé tervezett vonal feletti előnyeit. Cikkek csak kvionatban közöltetett: még is — igazolhatom többrendű hozzám érkezett levéllel és szóbeli nyilatkozatokkal — az egész tiszántúli kerületben, 's így mind azoknál, kiket leginkább érdekel 's kiknek javára tervezett az országgyűlés által e' vasut, helyeslést nyertek nézeteim. Tudtomra csak a jászsági és miskolci részek azok, honnan cikkek ellen rosáló szövegok emelkedtek. E' felszólamlások indokait jól ismerem, azért a mi történt, váratlan épen nem volt; de nagy hiba az illetőktől meg nem fontolnók azt, mikép az 1836. XXV. törvény-cikkben a' pest-debreczen-kolosvári vonal kijelölésekor sem a' Jászság, sem Miskolcz nem volt a' szempont, hanem az egész tiszántúli alföldi és erdélyi roppant vidékek: ezek pedig csak az általam javasolt szolnok-n.kunsági vonal által hiszik igen alaposan elérhetőnek e' vasutban helyzett reményeiket. E' körülmény utíg eléges arra, hogy részrehajlatlan ítélőnek e' tárgyban irányt adjon; mert csak fel kell tennünk, mikép fel bírja fogni saját 's a' haza érdekét mindenki itt Tiszán tul is, mint amott Tiszáninnen.

De ugyan ki is ne látna azt át, hogy hamár Szolnokig kész a' vasut, elvitatlanul okszerűbb azt innen a' rövidebb egyenes, mint egy nagy, eccliptikai alaku, hosszu vonalon vinni be Debreczenbe; annyival inkább, ha még mellé az is szintolly eltagadhatlanul igaz, hogy a' rövidebb vonalon mind a' technikai kivitel könnyebb és jutányosb, mind a' közbeeső vidék nagyobb forgalmat és jövedelmet biztosít: miket elvitelni sem a' jászjuhász, sem a' miskolci *** urnak vagy uraknak a' Pesti Hirlapban nem sikerült. Nem is fog ez sikerülni, bármint erőködjék, senkinek is, mert ha hazánk e' részeit ismeri, jól tudja azt mindenki, hogy a' n.-kunsági és sárréti dús gazdag vidékkel a' zagyvamenti és Vezekény-tájéki szegény falvak, sem népszámra, sem anyagi és szellemi sajátságok tekintetében nem versenyezhetnek soha.

E' pontnál nem is igen érzett magában kedvet velem csatasikra kiszállni sem a' jász, sem a' miskolci felszólamlott ur, hanem más tétre vonult mindkettő, takarózáva, mint nézetük szerint fegyverjárhatlan köpenyvel, az egész-felföld kereskedelmi érdekével. Ez, fölületes számításnak ugyan megjárja, de gondosabb megfontolás előtt nem állja ki a' próbát. Nem pedig azért

1) Mert helytelen Juhász ur ebbeli elve, mintha a' pest-debreczeni vasutnak nem a' lehető rövidebség, hanem a' hon különböző éghajlatu 's egymástól tova fekvő tájékinak felkarolása lenne egyedüli célja. Ez elv alkalmazásban igen meszsze vezetne, mert szerinte a' pest-debreczeni vaspályának sok al- és felföldi szanaszét szórt városainkat be kellene barangolnia addig, míg Debreczenbe jutna. Ámde akkor kérdem, mire a' vasut? Hiszen így a' szerte csavargással meghoszszított vasutal épen ott lennének, hol most nélküle: mert akkor a' főtí fuvaros még talán előbb behajtana az egyenes, bár sáros uton Pestről Debreczenbe, mint a' Tolnát-Baranyát, mint mondani szokás, bekalandozandó gőzmozgony. — Kereskedői világban uraim! nagy szerepet játszik a' költség és az idő, és kinek sürgetős útja van, annak nem nagy öröm, ha szekerese az egyenes vonalról félre csapongva behurczolja ittott, hol semmi keresete, látogatóba, kivált ha e' céljától elhárítató sétautazásokat még méregdrágán meg is kell fizetnie. — Továbbá

2) A' Berczeltől vagy Czegléd-től tervezett jászsági hosszu görbe vonal, egész T.-Kesztiig folytonos egyenvonaltképezne a' Tisza-folyammal. Tudjuk, e' folyamom gőzhajózás alakult, 's célja kivitelétől már nincs meszsze. Mirevaló versenyterre állítunk egymással e' két nagyreményű vállalatot, 's ez által — kiszámíthatlan közvesztés-günkre — bukását szándékosan előidéznünk, talán mindegyiknek? Gr. Széchenyi István egy igen nyomatékos tekintély, mult országgyűlésen kétséget nyilványítá a' felett, hogy a' vasut Pest és Debreczen közt fentarthatná magát, mennyivel bizonyosabban elő fog állani e' lesújtó eset akkor, ha a' vasut versenypályára kényszerítették a' jóval olcsóbb vizeniszállítással? — És helyes combinatio e' az illy közlekedés-hiányban szenvedő országban, hogy egy jelentéktelen vidéken két jó közlekedési vonal küzdjön egymással szomszédságban, a' nép- és termékgazdag vidékeken pedig semmi közlekedés ne legyen, hanem meglábolthatatlan sártenger? — És

3) Hol vagyon megírva, hogy Miskolcz és az egész felföld jövedője a' pest-debreczeni vonallal összefügg? Hát a' felföldnek nem lehetne különben vasutja, ha csak a' debreczeniből nem ágazik az szárnyként ki? Hát Hatvan, Gyöngyös és Eger örökre vasut nélkül maradjanak e' csak azért, mert némely felföldiek szeszélye úgy hozza, hogy a' debreczeni vonallal kívánnak csatoltatni össze? Ha Czegléd-től Kecskemétig, innen Szegedig, innen ismét Temesvárig bir létesülni az illetők lelkesedése által vasut: nem történhetnék e' illyes Pesttől Eger felé Miskolczig, 's innen to-

vábbra is? Ide fordítsák önök figyelmeiket, mert ez azon vonal, melyet a' természet és hazánk szent érdeke a' felföldi vasutnak kijelöltenek, kijelöltenek az által, mert e' vonalon Miskolcz Pesthez 7 mfölddel van közelebb, mint Czeglédig le kerülve, és általa a' vasut jótékony hatását érezni fogná az Eger- Gyöngyös- Hatvan- Gödöllő-tájéki már is virágzó vidék. —

4) A' melly ok igényelné a' jászsági vonalt, t. i. hogy általa országunk felrése Pesttel kapcsolatba hozatnék, ugyanazon ok követeli az ország alrése irányában a' szolnok-n.-kunsági vonal létesítését ama felett. Arad, mikép a' bécsi kereskedőknek a' P. Hirlap egyik közelebbi számában közölt nyilatkozatából kitünik, kereskedelmi szempontból, Miskolcznak jóval fölülte áll. — N.-Várad pedig kiállja vele, minden bizonnyal, az összehasonlítást. E' két város roppant termékdús tájéki csak a' szolnok-n.-kunsági vonal által juthat könnyen vasuthoz, e' nélkül, Arad kivált, semmiképen nem. Ugyan tegyék szívökre kezeiket önök, és mondják meg: a' méltányossággal, az osztó igazsággal, a' közhaza javával összegegyeztethető lenne e' az, ha önök kedvéért, kiknek a' gyöngyösiekkel, egriekkel 'stb. egyesülve, vasuthoz bizonyos kilátásuk van, 's jelenleg is jó köutakkal birnak, örökre közlekedés nélkül hagyatnék a' szövel Arad, Békés 'stb. tájéki alvidék, — 's oda lenne kárhozlatva, hogy külföldről sok pénzt behozható, a' legtöbbször kenyérszükségben silyló felföldet éhhaláltól megmenthető termékdús közepelt, zsirjában fuldokolva szenvedjen, mintegy a' haza keblén czéltalan gyümölcsözésben hervadó hasztalan rész? Vallják meg önök, méltányosság e' oda dolgozniok, hogy az Erdélyből vagy N.-Váradról Pestre utazó, a' mellett hogy Debreczenig a' vasuton egyenes útjából kitért már, még innen se mehessen egyenesen Pestre, hanem fel csavarogjon Miskolcznak csak nem kerteje alá, innét le ismét Czeglédre, és ennyi tömérdek zarándoklással kényszerítessék megtenni azon útját, melyet természet-szabta vonalon majd félanyi költség és idővesztéssel bevégezhetett volna.

Tisztán áll ezek szerint, mikép a' jászsági vonalt elfogadva, egy bottal, két tetemes, soha helyre nem pótolható kárt okoznánk e' jobblét felé különben is olly lassuléptekkel haladható hazának. Ugyan is a) Debreczennek, az egész alföldnek, a' testvér Erdélynek útját Pesthez, szükséges kivül, néhány mfölddel hosszabbá tennök, mint minő az jelenleg, 's így a' vasut céljával épen ellenkezőleg, e' legfontosabb vonalon, mely egész honi kereskedésünknek főfontosornáját képezi, közlekedésünket szándékosan késleltetnök 's megdrágítanók; — b) Hazánk két igen jelentékes 's nagy jövedőt ígérő részét, Gyöngyös és Eger gyönyörű vidékét egyfelől — Aradot 's vele az alföld nagy terjedelmű gazdag téreit másfelől, a' vasutal lehető valahai érintkezés jótékonyaságától, mondhatlan kárára nemzetgazdaságunknak, örökre elzárnok: holott e' bajokat kikerülni, a' külön érdekeket közjóra egyenliten ki, az általam javasolt hatvan-gyöngyös-eger-miskolci és szolnok-n.-kunsági vonalok megépítésével, hatalmunkban áll, megadotván így országunk két nagy részének, mindenkinek a' világkereskedéssel érintkezés tekintetében, a' magáé. Ez az osztó igazság, ezt követeli hazánk közfelvirágzása, miket e' mezon máskép, mint így, elérni teljes lehetetlen.

Melly szempontoknál fogva, ha az általam e' tárgy körül más izben elsoroltakat nem ismétlem is, bátran ki mondom, hogy ha a' központi vasutársaság a' debreczeni vaspályát nem Szolnoktól egyenesen, hanem a' Jászság és T.-Keszti felé fordítva vezetend: akkor e' vasutnak célja, az egész alföld 's Erdély érdeke, és hazánknek e' vállalat által czéltott jobbléte szem elől tévesztve lesz: — és, — értsenek meg önök, e' véleményét roszsáló urak! ez nem egy e' tájéki földbirtokos parányi önérdekét támogató nyilatkozata, mert engem ide mindig ideiglenesnek tekinthető hivatalomon kívül, semmi nem köt, hanem olly egyedé, ki családja jövedőjét nézve, az általa különben is igen kedvelt jászföldön érdekelve van. Irta Nádudvaron, aprilisben. B a k s a y Dániel. (Hetilap)

A' pozsony-nagyszombati vasut-részvénység közgyűlésének befejezése. Valóban kívánatos lehet önök előtt megtudni a' pálya teljes rendbehozására tőkép még minő tárgyak hiányoznak 's eszközöndök? annál fogva a' 150,000 kölesön pontjára még egyszer azért térek vissza, hogy általában kimutassam 's a' tárgyakat kijelöljem — hova fordítassék ezen összeg, és pedig épületekre: Ráczdorfon, Bazimban, Szenczen és Czifferen az istállók tágasítandók 's mind két utolsó állomáson szállítási órház építendő. Erre az előleges fölszámítás szerint 4,000 frt kívántatik; a' pályaedőben, Kereszturon és Szereden egészen új istállók, ezen kívül az utolsó állomáson két kalauz (conducteur) lakás 's a' szállítóhivatal épületének tágasítása szükségesek, mellyek költsége 6,800 frtra rug. Sárflón, Hencsárócson, Moderdorfon és Súrón az órházak körülbelül 2,400 frtba; Szereden a' mászánál a' föl- és lerakó-

hely javítása 400 forintba; Vajnorban 's Ráczdorfon az állások 90 frtba; Szentgyörgyön a' fabódé 's korlát 160 frtba; a' szenci rakhely lepusztítása 150 frtba; a' zöldfa szállítási-hivatal felbutorozása 800 frtba; a' dunaszélekeni járdapálya megújítása 1,900 frtba; a' helybeli pályaudvar szükséges kiegészítése 2,300 frtba; hasonló a' nagyszombati pályaudvarban 2,300 frtba; kocsik: 6 darab pályakocsi, egyet körülbelül 850 ftjával számítva összesen 5,000 frtba; 20 darab fedett málhakocsi mintegy 14,300 frtba az ócskák rugóinak igazításával együtt; lovak: 12 pár teherhordó 's 9 vontató ló szerszámmal és tisztító eszközzel 'sat. 5,200 frtba kerülnek. —

A' már meglevő építési tőke tartozásából Bécsben 30,000 ft. letörendő; az üzletre mart. utolsójaig 21,800 ft; sinek, tiszteletdíjak 's mesteremberek kifizetésére 9,500 ft. szükséges; a' hitelesítés körülbelül 5,000 ftot kíván, előreláthatlan esetekre 4,900 ft, az ó pályatér-megnyitásra 16,000 ft; összesen 132,000 ft. kívántatik.

Továbbá ma még egy tárgyra kell figyelmeztetnem, mi üzleti kiadásinkban mindig a' legnagyobb rovatot képezé 's most a' naponkint inkább szaporodó szállításoknál még tetemesb összeget nyelend el: 's ezek gépi mozgalmunk költségei. — Itt némelyeket számokban fogok fölmutatni és pedig számokban, — mellyek minden esetre a' valóságban alul állandnak; ezekhez tartoznak: a) Az 57 pár ló takarmányának ára, mellyeket tényleg étetnünk kell; mire — a' tudva levő magas és remélhetőleg nem egyhamar lejelbb szállandó ár mellett — 21,000 forint leend szükséges. b) 57 kocsis tartása, mi a' január, február 's martiusi k. lajstrom szerint 2,129 frtba került, ezen arány szerint évenkint 8,800 fortra jön. c) Ezek fölszereltetése 600 forint. d) Lovak vasalása 1,400 forint. e) Az istállók biztosítása 's föntartása 700 forint. f) A' lótoke, szerszámok, épületek, takarmány 's mátha-elhasználás 's kamatoztatása — a' lovaknál való szerencsétlen esetek és a' kocsisok osztályánál az embereknek, kik közül igen keveset lehet az enyim és tiéd helyes fogalmára birni — minden elővigyázat és szigor daczára el nem érhető tökéletes rend számba vétele nélkül — 5,500 forint. Összesen 38,000 frt.

Ezek lennének tehát a' tényleg takarmányzásban álló lovakra 's ezekhez kívántató kocsisokra való megközelítő költségek. De aztán elkerülhetlenül szükséges, hogy a' szállítás Pozsonytól Szeredig 's vissza egy nap alatt megtörténjék, ha mi némileg a' közönséget meg akarjuk nyugtatni, hogy szállításunk, az o. utoni fuvar által, mint eddig, meg ne előztessék. De ennek elérésére a' teherhordó lovak száma mintegy 12 párral szaporítandó; 12 pár ló a' mostani ló-mennyiség egy ötöde, — 's ezen ötöd részre teendő kiadások még 7600 forinttal szaporítandók 's emellogva hamarabb rugand többre mint kevesebbre 45,600 ftal — a' kiadás, mellynek a' szállítás gyarapodásával nevezetesen emelkednie kell, és pedig bizonyos tetőpontig, mint a' tapasztalás mutatja — hol már nem fog kamatozni. — Tehát arról lesz szükséges gondolkozni, hogy az olly drága állati erő gőz által pótolassék, e' tekintetből azon határtalan meggyőződésben vagyunk, hogy most, még mielőtt a' pótlékalapból teendő új beruházások megkezdetnének, legjobb lenne szakértők által kieszközöltetni: minő költségek szükségesek az átalakításra, hogy egy, a' pályaeépület erejének megfelelő mozgony használhatóvá tétethessék.

Egy e' fölötti fölületes összállítás kezünkhöz jött, mi természetesen itt csak hypothesisként játszik 's ennélfogva: a' műhelyek átalakítása 'sat. 20,000 frt, szivattyók, tartaléktárak, gémeik, vízpületek 8000 frt; a' kiterési utak átalakítása 1000 frt; 3 forgató korong 1500 frt; 5 mozgony 's 3 a' mozgonyhoz csatolt víz 's fatartó kocsi 60,000 frt; előre nem látható esetek 4,500 frt; összesen 100,000 frt.

Vagyon: a' 100,000 frt. kamatja 5000 forintjával, vizszivattyu, 's fahordó 1,900 frt; gépezet 's fűtés 4,000 frt; a' mozgony elhasználása 20% = 9000 frt; a' vizállomások föntartása 1000 frt; egy 50 tonnás gép teljes működhetésére, — naponkint 18 mérföldre számítva, — megkívántatik fa és szén 25,000 frt; összesen 45,000 frt. — Vajjon és mennyire létesíthetnénk körülményinkhez képest ezen hypothesis, az új igazgatóság föladata volna megvizsgáltatni.

Záradékol közöljük önökkel, hogy R e i d n e r Gottlieb János, igazgatósági tagtársunk, közvetlenül az utolsó közgyűlés után állomásáról mint igazgató lemondott, mint T o d e s k o Móríc ur is 6ikáról kelt irata szerint szinte hivatalát letévé, 's — midőn mi is ezennel tisztünkről lemondunk, az eddig bennünk helyzett bizodalmat köszönjük.

KÜLFÖLD.

AUSZTRIA. April 27kén este orvosi tanácskozány következtében alkalmazott vérürítésre ó cs. kir. fensége Károly főhercegnél a' létezés kissé könnyebbült 's nyugalmas éje volt ollykor megszakasztott álommal 's általános enyh izzadással. A' lob és láz nem nagyobbult. Ó fen-

sége még az nap este vette föl a' haldoklók szentségeit. — 28dikán mind a' lázban, mind többi lobos kórjelben némi csökkenés vétetett észre; a' köhécselés mérsékelt volt 's kevésse könnyült. Ó fensége az erre következett éj első felét nyugalmasan töltötte, éjjél után azonban álmát nagy részt a' mellfájdalmak 's alhasi hántalmak erőre kapása háborította. April 29kén reggeltől fogva n o v e k e d e t t e r a' láz; kábultság állt be szembetünö erőhanyatlással, míg más nap reggeli 4 órakor ó fensége az uralkodó család legnagyobb fájdalmára nyugalmasan örök életre szenderült.

Bécs, 30dikán Tetszett a' Mindenhatónak ó es. k. fens. Károly főleg, ó es. kir. felsége nagybátyját, rövid betegeskedés után dicsőségteljes és tettűs élete hetvenhatodik évében e' mulandóságból kiszólítani. Ó es. fens. ma reg. négy órakor hunyt el. A' fels. uralkodóházat ezen szintolly fájdalmas mint váratlan haláleset legmélyebb szomorúságba süllyeszté. A' pótolhatlan vesztés, melyet a' birodalom, a' hadsereg 's a' nép minden osztálya egy—hósi bátorsága—s ritka hadvezéri talentomnál fogva a' birodalom minden hű alattvalója emlékezetében örökké felejthetlen hg elhunytá által szenvedett, nem csupán e' birodalom határain belül fog mélyen érezetni, hanem az öszves német föld minden tartományiban ismert a' magas elhunyt a' vészterhes időkbén nemesak Ausztriának megmentője, hanem egyszersmind Németország megszabadításának előbajnoka volt. Ó. B.

PORTUGÁLIA. April 18kai madridi hírek szerint a' Portóból elindult fölkelők Setubalban kötöttek ki; a' Lissabonban hátramaradt juntatagok a' mozgalom-terjesztésben működtek. Erre Saldanha marsal a' főváros felé indult, hova őt nagyszámu fölkelő osztályok nyomón kisérték.

SPANYOLORSZÁG. April. 13kai madridi lapok jelentik, mikép Izabella királynő vasárnap april 11kén, midőn nyitkozcsiban a' Pradóra menne, pártos nyilatkozások—s éljen Espartero! kiáltással fogadtattott. A' miniszterek aprilis 12kei congressus—ülésben kérdezteztvén ez iránt nyilványíták, miszerint a' kormány rendszabályokat tón a' rendtelenség ismétlés mellőztetésére 's minden illetlen kísérlet erőlyes elnyomatására. Egyszersmind kijelenté Benavides belminiszter, mikép a' kabinet el van tökélye a' fegyveres polgárhadat nem rendezni újra, miből kiviláglik, hogy ez intézvény nem biztosítékul, sőt inkább veszélyesnek tekintetik a' békefentartásra nézve. A' Heraldo következőleg terjeszti a' vasárnapi eseményt elő: „vasárnap estve 's egész beszakadt éjjig Madrid szomorú, sajnálatra méltó tekintetet mutatott sokakra nézve; de vigasztalót mindazokra, kik a' mesterkélt lelkesedésű lármánál elég nyugalommal bírnak, hogy a' néptömeget éltető ép érzelmel félre ne ismerjék. A' közelgő est első óráiban számos csoportot lehet észrevenni, melyek a' Pradóra vezető különféle utczákban közönkint voltak felállítva. Jobbadán gyanus arcok valának köztük láthatók. A' mint a' királynő könnyűded kocsijában, melyet ő maga kormányzott, kísérlet nélkül közelge, a' csoportok öszszébb vonultak 's az alkotványt és szabadságot éltetik, felváltva gyéren e' kiáltással: éljen az alkotványos királynő! A' puerta del sol mellett Izabella kénytelen volt a' lovakat feltartóztatni, mert nem haladhatott a' tolongó sokaságban elő. A' cybele-kutnál, hol a' Pradóra mennek, a' csoportok fentartóztatták a' kocsit. A' királynő kényszerült egy „hazafini beszédet“ végig hallgatni: virágok röpültek a' kocsiba 's virágok között szalagos galambok. Pradóban a' tömegek ujongása még tombolóbb vala. Egész viszontjátában Pradótól a' palotáig hasonló jelenetek fordultak elő. Fegyveres erőnek kellett végre közbelépni 's a' csoportokat széllyel hajtani. A' tömegek demonstratiói nemetszést támasztának a' jobb lelkekben. „Minden arczon boszankodást lehet olvasni e' miatt.“ A' történetek következtiben meg van tiltva Madrid utczáin séta— vagy közléréim „éljen“t vagy „veszsen“t kiáltani bárkire nézve, kivéve azon nyilványos felkiáltásokat, melyek a' királynő 's alkotvány tiszteletére tétetnek.

April 12én, midőn a' királynő bikaviadalra kocsizott, ismét éljen kiáltással fogadták őt 's magán a' téren egy iszonyu legyező fejlődött ki következő fehrással „éljen a' királynő! éljen az alkotvány!“ 13án Izabella, daczára az esős időnek, ismét nyitl kocsiban ment ki sétálni, maga vezetvén a' gyepőt; ez alkalommal is mint máskor, ipa don Francisco kísérte őt.

A' carlisták a' pápai bulláktól járó pénzküldeményt ismét hatalmukba kezdek keríteni, mikép azt utóbbi háboruk alatt is tették. Ezen adót a' római udvar egykor a' keresztényeknek barbár fogságból kiáltásukra fordítá 's most a' carlisták azt magok céljaira használják.

Madridból april 18áról írják, mikép Cataloniából érkező jelentések szerint az elhíresült Cabeilla Bosch y Blanchy, ugy nevezett timestrai bűnhődő 's főnöke a' carlistai csapatoknak, a' lampurdanvölgyi lakosoktól elfogatván, Gironába vitetett, ugyanott hadi törvényszék elé állítatandó. —

Olozaga követ a' királynál tiszteletelni akarván, ez utóbbtól el nem fogadtattott. — Hallomás szerint a' miniszterek megegyeztek egymás közt Espartero viszsza-hivatásában 's a' neki adandó megkegyelmezés iránt. Salamánca szinte e' mellett nyilatkozván, késznek mondá magát tárczája letételére, mely esetben Reynoso fogna majd utóda lenni. — Narvaez tábornok april 30kán szándékozik párizsi állomására elutazni.

A' spanyol király folyvást a' magányt keresi, mindazáltal már munkálnak a' királyi házastársak kibékülésén. — Pezuela tábornok, Viluma testvére, andalusiai főkapitánnyá nevezetett. — 12én kezdődnek ismét a' kortesülések. Több az előbbi kabinet által előterjesztett törvényjavaslathban a' mostani miniszterség változtatásokat tón. Mind a' mellett a' moderadok egész többsége hozzá fog hihetőleg csatlakozni, ha lehet, ismétli egyesülését eszközendő e' párt öszszes töredékeinek. Eszélyesb 's alkalmash politikát nem követhetni a' jelen körülmények között.

POROSZORSZÁG. Három napi vitatkozás után april 16kán 484 szóval 107 ellen fogadtattott el a' trónbeszédre szerkesztett rendi válaszfelirat, mely is következőleg hangzik: „Felséges 'stb. Felséged kormányra lépte óta szüntelen működött a' nemzetélet nemes irányu kifejlesztésén 's az ország hálásan örvendez azon áldásnak, melyet a' nép közügyekbeni élénkebb részvéte nyujt. Egy magas fok csatlakozott e' részvéthez. A' státusegységet előmozdító rendi öszközlöny szükségét elismerve méltóztatott kir. felséged valamennyi tartomány rendeit egy közös országgyűlésre öszszehíni. Felséged szabad, valóban királyi elhatározásból nagy lépést tón, 's mi első szent kötelességet teljesítünk, midőn változhatlan ragaszkodással felséged kir. személye 's háza iránt, egy hű nép háláját nyilványítjuk trónja előtt. Fejedelmi magas szelleme 's a' népgondolkodás ereje emelé fel a' hazát, melynek további virágzása is e' közösségen alapul. Ez újlag abban nyilványult, hogy kir. felséged f. é. febr. 3kai legfensőbb rendeletben kijelenté, mikép tovább akar a' bold. királytól kibocsátott törvényeken építeni, miken a' nép mint hű küzdelminek érdemlett örökségén függ. Miután felséged az 1823ki június 5kei törvényben világosan foglalt kikötést létesítette 's a' gyülekeztenek, mely ama törvényben általános rendi, 1820kai jan. 17keiben pedig országrendi gyülekeztenek mondatik, egyesült országgyűlés nevet adott, ez utóbbinak a' felhozott 's korábbi törvényeken alapuló jogok megadattak. Bizunk egyébiránt kir. felségedben, miszerint nem fogja báláhiányának tekinteni, ha tanácskozásink folyama közben közelebből érintendjük ama pontokat, melyekben sokan közülünk nem találunk tökéletes megegyezést az előbbi törvényekkel. Mert hogy kir. felséged hű rendei valódi gyámola legyenek a' trónnak, hogy felségeddel hathatósan közremunkálhassunk drága hazánk jólléte 's virágzására, azokban, kiket képviselünk, élni kell azon megyőződésnek, miszerint előtünk valamint a' korona becsülete 's hatalma, szintugy a' nekünk királyilag adott rendi jogok is drágák 's hogy mindkettőt megbecsülhetlen kincsekül őrizzük és őtalmazzuk. Ha az országgyűlés tanácskozásai által, 's ha felséged ennek tiszteletteljesen előterjesztendő okai nyomán illeten eltérésekről a' régi 's mostani törvények közt megyőződésnek, nem kételkedünk, hogy felséged bölcsesége 's igazságosságtéle azon utakat követendi, melyek egy a' Poroszország jóllétével öszszeférhető módoni kiegyenlítésökhöz vezetendnek — azon jólléttel, mely a' monarchiai elv erősségén 's biztos és szabályozott rendi jogtéren alapul. Engedve felséged meghívásának 's munkálkodásunkat megkezdeni akarva, lelkiismeretünk kényszerit rendi jogaink ovásával a' jelen tiszteletteljes nyilatkozást tenni trónja előtt. Bizalomteljesen fordul szemünk azon nagyelkü fejdelemhez, kinek bölcsesége bennünket maga körül öszszegyűjtött, hogy a' korona hatalma a' rendek erődus munkálkodásával rendületlen alapon egyesüljön. Kir. felséged maga jelölé ki a' jogot ez alapul 's mondá a' fejedelmi szókat: legyen igazság köztünk! Örömeteljesen reméljük, miszerint illeten módon hazánk jóvendőjének épülete mindinkább szebben emelkedendik 's akkor a' korona hatalma szilárdul meg lesz alapítva, mivel az a' nemzet erkölcsi öntudatában gyökerezik; akkor a' porosz népnök a' jelen kor társadalmi veszélyitől mentes kifejlődési folyam van biztosítva; erős monarchiai kormány közt élvezendi javait egy szabad, nyilványos, öszszes néposztályokat emelő státuseletnek, 's hűség 's szeretetben egyesülve kir. vezére körül menend ama nagy rendeltetés elibe, melyre a' gondviseléstől Poroszország 's vele az öszszes Németföld hivatva van. Legmélyebb tisztelettel 'stb.“

Erre az egyesült curiák april 23kai ülésében az illető titkár következő kir. választ olvasott fel: „Mi Fridrik Vilmos 'stb. kegyelmes üdvözetünket az egybeült első országgyűlés öszszes rendeinek. Megelégyelve fogadtuk a' hála és bizalomkifejezést, melyet hű rendeink f. hó 20kai válaszfeliratukban nyilványítának 's még inkább megelégyelve hallottuk, mikép feladataikat abban találndják, hogy a' korona s rendeknek jogtéren alapuló belső egyesülésében a' hazai jóvendő áldásdus kifejlődésére hassanak. Ebben ismerjük mi is szép hivatásukat. Miután hű rendeink egyszersmind azon körülmény miatt, hogy számosabb tagtársok a' régi 's újabb rendi törvényhozás közt nem talál tökéletes egyezést, ovást iktatott rendi jogokat illetőleg a' válaszfeliratba, ezen nyilatkozást nem akarjuk ugyan királyi szándokunkban helyzett bizalmatlanságnak tulajdonítani; mindazáltal a' soha meg nem zavarandó igazság 's nyiltság köztünk, rendeink és népünk közt félremagyarázhatlan viszonyt kíván.— Midőn a' f. é. febr. 3kai rendelvényt 's intézkedéseket szabad elhatározásból 's kir. teljes-batalmusággal közrebocsátók, istenben boldogult kir. atyánk ígérteit nemesak legjobb tudat 's lelkiismerettel teljesítők, hanem hű rendeinknek ezeket túlhaladó lényeges jogokat is adtunk; mennyiben amaz ígéretek magyarázatot 's kiegészítést kívántak, ezt olyatén értelemben tettük, mely a' háza intézvényei 's jóllétével csak megegyeztethető. Ennélfogvást a' f. é. febr. 3kai törvényünk által életbe léptetett egyesült országgyűlés részére semmi egyéb jogokat el nem ismérhetünk, mint melyeket annak e' törvény nyujt, vagy jóvőre mi neki alkotványyszerű uton adandunk. Hű rendeink ezen jogok gyakorlásánál bizonyosak lehetnek hathatós őtalmunkról, szilárdul bizván viszont mi is bennök, hogy csak azok között fogván mozogni, kötelességeiket pontosan teljesítendik. —

F. é. febr. 3kai törvényhozás alapjaiban sérthetetlen; mindazáltal nem tekintjük azt bevégezettnek, sőt inkább fejlődésre képesnek. E' miatt nyitottunk minmagunk hű rendeinknek utat az illető indítványok elénk terjesztésére, 's mi ezeket, mihelyt hozzánk érkeznek, szorosán fogjuk vizsgálni 's örömet jóváhagyni annyiban, mennyiben azokat a' korona elsajátíthatlan jogaival 's országunk jóllétével öszszeférőknek találndjuk. Ezen alkotványos uton egyszersmind eloszlatható minden kétség, mely ezen törvényhozás valódi értelme fölött netán uralkodnék.— Egyuttal örömeti ígérjük hű rendeinknek, miszerint azokat legközelebb a' megállapított négy évi szünet alatt, még ha semmi törvényparancsolta alkalom sem lenne is, teljes számmal magunk körébe gyűjtendjük, nehogy a' jobb tapasztalás gyümölcsei használatlanul maradjanak. Egyébiránt 'stb.“

OLÁHORSZÁG. April 10kei bukaresti hírek szerint Bibesco fejdelem, ki az ismértes nagy tüzvész óta szakadatlanul a' közinség enyhítéséről gondoskodik, e' célra különféle hathatós rendszabályokat alkotott először: aláírást nyitattott egész országban 's azt maga hat ezer darab arannyal kezdé meg. Másodsor több rendi státusegységet jelölt ki a' tűzkárosultak fölsegéllésére; harmadsor bizottságot nevezetett ezek öszszeirátására; negyedsor az építő anyagok árának, ugyszinte a' munkabérek fölemetetését megtiltotta; ötödsor az idegen megmentett tárgyak négy nap alatti kiadását büntetés terhe alatt megparancsolta; hatodsor a' tűz után előfordult bevallott gyujtogatások miatt rögtön bíróságot állított, mely által illeten gonosztevők tüstint elítéltetvén, a' büntett helyén kivégeztendők. Azonkivül számos rendőri parancs jelent meg az éji utcai kóborlást, koráni kávéház 's csapszék-bezárást 's dohányszást és szivarozást illetőleg.

TÖRÖKORSZÁG. Egy különös 's könnyen sajnos következtvényeket maga után vonhatandott tünemény fordult april. 4kén a' fekete tengeren elő. Mig ugyanis az ausztriai Lloydhoz tartozó gőzös „Stambul“ szélesendes időnél Konstantinápoly felé tartva körülbelül egy órányira volt Sinope városon innen, a' tenger hirtelen megnyitl alatta; legelől egy mérhetlen tölesér képeződött, mire a' hullámok egymásra rohanván a' hajót egészen elföldték, tetejét előzönlötték 's nem csekély kárt okoztak benne. A' megtrázás oly nagy volt, hogy több helyen hézagok mutatkoztak 's a' hajónak egy kis időre szüksége volt, míg a' rémitő megtámadástól némileg rendbe jöhetett. Helyre állá tehát ismét néhány ingadozás után, de annyira megsérülten, hogy ha még egy második illeten megrendítés következik, a' gőzösnek emberestül veszni kellett volna. Nagy megerőteliséssel jutott a' sinopei kikötőbe 's kitarozván a' sérveket, ismét utra kelt Konstantinápoly felé, hova 7kén meg is érkezett. Stambul legénysége eleinte azt hívé, hogy a' tünemény földregés következtvénye, de sem Sinope sem Konstantinápolyban nem tapasztaltak azon tájban illyesmit. Tehát mást nem gondolhatni, mint hogy valamely vizalatti földomlás okozott a' hajó alatt mélységet, hova a' tengerár özönlött 's majd a' hajót is maga után sodrotta.

Miután Sina báró, főnöke a' hasonnevű bécsi nagy bankárháznak azon magas állása következtében, melyet a' pénzügyi szakban elfoglal, mult évben a' portát érdeklő különféle pénzműködésekkel gyámolítá, a' szultán megelégyülése jeleül, a' bankár testvérét és fiát gyémántos nisan ifi-har renddel jutalmazá meg.

36ik szám.

Duna-gőzhajózás.

Bécsből Linzsig naponként. — Pestről Bécsig naponként. — Indulási idő: reggeli 6 óra.

Pestről Zimonyba minden hétfőn Eszéken által lefelé s Tittelen által felfelé. minden esütörtökön lefelé Eszéken, felfelé pedig Tittelen által. minden pénteken: lefelé, Tittelen felfelé pedig Eszéken által.

Drenkovába minden vasárnap és szerdán. A lefelé járó gőzösök indulás-ideje reggeli 5 óra.

Egyenes közlekedések Konstantinápoly- és Odesszával: május 2kán 16kán és 30kán a török részen Konstantinápolyal, május 9kén és 23kán az oláh részen Konstantinápoly- és Odesszával.

A t. cz. utazók igen kéretnek, hogy utipodgyászukat a gőzös indulása előtti napon, legfeljebb esti 8 óráig méltóztassanak a hivatalban feladni, mivel indulás napján a hajóra nagyobb podgyász nem vétethetik föl, és az ezen nap reggelén feladott podgyászok csak következő nap küldethetnek el. — Pest április 28kán 1847. 2-3

A gyáralapító társaság pénztári hivatala

1847 július 25től kezdve áttételek Budára az újvárosba a társaság gyapjufonó gyárába. Egyszersmind felszólítanak mindazon t. cz. részvényesek, kik részvényeikre az egész, aláirt tőkét még be nem fizették, sziveskedjenek tartozásukat minél előbb befizetni, különben a már közgyűlésileg kitűzött véghatáridő (1847 november 30d.) elmúltával a tőkéletesen be nem fizetett részvények elenyésznek. Továbbá kéretnek a már befizetett ideiglenes részvények és igérvényeknek minél előbbi felseréltetése eredeti részvények iránt, és a még számadatlanul több helyen heverő aláírási ívek és igérvényeknek visszaküldetése a pénztári hivatalhoz. Pest 1847. ápril 24én. A gyáralapító társaság igazgatósága. Széleutca gr. Pejacevich ház sz. 251. 2dik emelet. 3-3

H i r d e t é s .

A magyar királyi tudományos egyetem hittani karánál megüresült ágazatos hittan első részének tanszékére ugyanazon hittani kar jelenlétében tartandó pályázat határnapjau, felsőbb helyen, folyó évi augusztus 4ik napja tüzetett ki. Kelt Pesten, ápril 17én 1847. Szoblahói Pálma Elek, a magyar k. tudom. egyet. tanács hites jegyzője. 3-3

H i r d e t v é n y .

A sóvári kir. fő igazgatóság részéről közzéteszik: hogy a sóvári kir. serház és pályinka földes a hozzá tartozó jogokkal, alkalmakkal, szerekkel, e- dényekkel s kerttel együtt 1818ik február hó 1től 1853iki october utóljaig, azaz: öt évre s 9 hónapra, folyó 1847dik év július 13án Sóvárott tartandó közárverés útján ki- béreltetni fog. 3-3

Pest megyébe keblezett Irsa helységben, mely Pesthez 4 óra távolságra fekszik épen a vaspálya mellett, özvegy Irsay Józsefné részbirtoka gazdasági épületekkel, három emeletes magtárral, 100 darab marhára való istállóval, mintegy 500 holdnyi major- sági földdel, 12 fertályos urbéri telkes és 30 urbéri szelével több évre folyó évi sz. Mihály napra hasznobérbe adandó leszen Kivenni szándékozik a hasznobér feltételek- ről bővebben értekezhetnek a tulajdonos özvegyével Irsán. 1-2

Arverési hirdetvény.

A zombori királyi kincstári igazgató- ság részéről a bácsi kerületbeli királyi kincstári uradalomnak következő királyi hasznovételai és egyéb hasznobér-tárgyai 1847ik évi november 1sőjétől kezdve szá- mitandó egy, vagy több évre is nyilvános árverés útján, hasznobérbe adadni fognak. A bérleni szándékozik a nyilvános árve- résre, mely ezek iránt az alább megjegy- zett helyeken és napokon tartatni fog, a érbe adandó tárgyhöz arányzott száztól tíz forintnyi bánatpénzzel ellátva megje- lenni hivatalosak.

A) 1847ik évi június 1én reggeli 9 órakor kezdve Zomborban a királyi kincstári igazgatósági épületben tar- tandó árverésnek kitétetni fognak:

I. Italmérségi jog.

- a) A palánkai uradalomban: Gajdobrán, Bulkeszen és a esébi csárdában.
b) A kulai uradalomban: Hegyesen, Szeghegyen, Ó- és Uj-Sóvé, Torzsán, D. szt. Iványon és Pivniczán.
c) A sztapári uradalomban: Uj Szivácson.
d) Az apatini uradalomban: Steuer nevű csárdában, Apatin környéki- ben és Karavukován a Kamenistye nevű csárdával.
e) A szántorai uradalomban: Kollúthon.

II. Husvágási jog.

- a) A palánkai uradalomban: Gajdobrán, Bukinyban és Uj-Palánkán.
b) A kulai uradalomban: Szeghegyen, Feketehegyen, Kuczurán, Ó- és Uj-Sóvé, Torzsán és Pivniczán.
c) A sztapári uradalomban: Bresztovácson, Filippován és Veprovácson.
d) Az apatini uradalomban: Bogojeván 11 hold kaszáló földdel, Borosz- lón, Kupuszínán, Pr. szt. Iványon, Rác-Mi- liticsen 19 1/2 hold kaszáló földdel és Szontán 24 hold kaszálóval.
e) A szántorai uradalomban: Béregben.

III. Halászi jog.

- a) A palánkai uradalomban: A bukinyi dunai halászat, az ó-palánkai moesári halászat és a bukinyi vizafogás.
b) Az apatini uradalomban: Az apatini Duna, és a moesári halászat, a kueskai dunai halászat Apatin mellett, a halászat az apatini Krebs nevű vízben, a szontai duna- és moesári halászat, és a bez- dányi duna- és moesári halászat.
c) A szántorai uradalomban: Béregben és Kollúthon, és a kenderázta- tás Kollúthon.

IV. Vásári jövedelem.

- a) A palánkai uradalomban: A palánkai országos vásár jövedelme.
b) A kulai uradalomban: A kulai hétivásár jövedelme.

V. Hid, vám és rév jövedelem.

- a) A palánkai uradalomban: A palánka-nestényi dunai rév jövedelme.
b) Az apatini uradalomban: A bezdányi hid és töltés vámjövedelme.

VI. Mészégetési jog.

- a) A palánkai uradalomban: Plávnán.
b) A kulai uradalomban: Cservenkán.
c) Az apatini uradalomban: Bezdányban.

VII. Nadályfogási jog.

Az apatini uradalomban: Az egész uradalom kerületében.

VIII. Malom.

A sztapári uradalomban: A szárazmalom a kis-sztapári Ferencz- esaternai állason.

B) 1847ik évi június hó 8án reg- geli 9 órakor a palánkai tisztartósági irodában:

I. Uradalmi földek.

- 250 1/2 hold kaszáló Ó-Palánkán
106 hold szántóföld Bukinyban
356 1/2 hold szántóföld Paraghán.

II. Pusztai földek.

514 hold kaszáló, melyek közül 120 hold szántóföld találtatik Metkovicsen.

III. Erdei földek.

- 192 1/2 hold Popina Suma nevű Német- Palánkán,
56 1/2 h. Bukinyban Brenovác nevű erdőben,
77 hold Plávnán Morgács nevű erdőben,
6 1/2 hold bogoyáni Morgács erdőben,
58 hold Obrovácson Budzság nevű erdőben,
254 hold Obrovácson Sztaró-Szelo nevű erdőben.

C) 1847ik évi június hó 10kén reggeli 9 órakor a kulai kir. kincs- tári tisztartósági irodában:

I. Vadászati jog.

Hegyes, Szeghegy és Feketehegyen, Ó- és Kis-Kéren, Ó- és Uj-Sóvé.

II. Uradalmi földek.

- 82 1/2 hold Kulán
4 hold Cservenkán
2 3/4 hold Szeghegyen
10 3/4 hold Feketehegyen
20 hold Verbászson
3 házhely Feketehegyen
2 1/4 telek Kuczurán.

III. Pusztai földek.

- 325 hold E betű alatt
308 1/2 hold Bétán
4 hold bétai gyümölcskert.

D) 1847ik évi június hó 15kén reggeli 9 órakor a kis sztapári királyi kincstári tisztartósági irodában:

I. Vadászati jog.

Ó-Sztapáron, Bresztovácson és Filippován.

II. Uradalmi földek.

- 13 1/2 hold Csonoplán
7 1/2 hold Csonoplán és
4 1/2 hold Csonoplán.

III. Pusztai földek.

- 465 hold békováai szántóföld
8 hold prekajai szénáskert.

E) 1847ik évi június hó 17kén reggeli 9 órakor az apatini kir. kincs- tári tisztartósági irodában:

I. Vadászati jog.

Apatinban, Bezdányban, Monostorszegen, Rác-Militicsen és Szontán.

II. Uradalmi földek.

Két üres házhely Apatinban, apatini szé-

náskert, apatini náskert része, apatini do- hánytermesztő kert része
60 hold szántóföld Bezdányban

5 " " "
5 " " "
karavukovai szilvákert, karavukovai ham- báhely, és két náskert Kupuszínán.

III. Sás, káka és nádvágás.

Sás, káka és urbéri nádvágás Kupuszínán, nádvágás bezdányi Profuntána szigetben.

IV. Erdei földek.

kis-kandlei legelőrész Apatinban, 3 hold szántóföld bezdányi erdőben, 11 1/2 hold erdei földek Bogojeván, kis-kandlei legelő- rész Szontán, a faizás Marin Pruth szon- tai szigetben.

F) 1847ik évi június hó 22kén reggeli 9 órakor a baracska kir. kincs- tári tisztartósági irodában:

I. Vadászati jog.

Baracsán, Dautován és Béregben.

II. Uradalmi földek.

- 3 hold szilvákert Dautován
2 hold szilvákert Béregben
és a koluthi náskert.

III. Erdei földek.

1 1/2 hold hajdani faiskola Szántován.

A hasznobérlet feltételei az árverés előtt különösen fognak felolvastatni, meg- tudhatni azokat mindazonáltal előbb is mind a zombori kir. kincstári igazgatóságnál, mind pedig az illető tisztartóságnál. — A földek és italmérségi jog bérloinek szüksé- geikhez képest uradalmi kézi- és igazsak- mányok is külön készpénz-fizetés mellett által engedhetők.

A nyilvános árverés bevégezte után újabb ajánlatok el nem fogadtnak ugyan, mindazonáltal a kincstári uradalom, azon esetre, hogy ha az árverésnek sikere bár- mily oknál fogva elfogadható nem volna, magának a jogot a kibérlendő tárgyról tet- szése szerint rendelkezni, fenntartja. Azon bérleni szándékozik, kik immitt ismételtenek és a kincstári uradalmakon kívül laknak, tartoznak adóságtulment vagyonaik állapot- ját az illető helybeli előjárósági bizonyít- ványok által kimutatni, és elégséges biztos- ságot szolgáló, a bácsi kir. kincstári uradal- makban megtelepült kezeseket állítani. — 2-3

H i r d e t é s .

Néhai tudós Schwartner Márton egye- temi diplomaika és heraldika volt tanítójá- nak, könyvtár-örnek és a hűlesészeti kar seniorának hagyományából 100 pengő for- rint ajánlatik a következő tárgyról készit- tendő legjobb értekezés jutalmául:

„Ostendatur origo, duratio, et inter- tus Regni Chazarorum, eorumque cum gente hungara nexus.”

Azon értekezés, mely a jutalmat megnyeri, máshonnan e célra ajánlott költség- gel kinyomattatik, és annak 12 példá- nya szerzőjének átadatik.

A határnap, meddig azok, kik a ki- tett jutalomért vetélkedni szándékoznak, értekezéseiket az idevaló k. tudományos e- gyetemi nagyságos rectornak postabér ter- he nélkül átküldeni tartoznak, jövő 1848.

Arábfajú kanczák és esikók árverés útján eladatása. Néhai buzini gróf Keglevich Miklós hagyományához tartozó arabok faja méneséből több számfelötti anya- kancza az alattok levő szopos esikókkal — ugyszinte több negyedű — harmadű és ta- valyi részint kancza részint herélt esikó folyó eszt. május 27kén Pesthez hat mérföld- nyi távolságra fekvő Nagy-Káta mezővárosában — szabad árverés útján fognak a töb- bet igérvények készpénz-fizetés mellett eladatni. Kelt Nagy-Kátán ápril 29kén 1847. Kovács Mihály uradalmi tisztartó 1-3

Gabonaár váltógarasokban.

Table with columns: Location, Date, Tisztaluba, Készítés, Rosz, Arpa, Zab, Kukorica. Rows include Pesten, Veszprém, Baja, Győrött, Mosonyban, N.Szombatban, Pozsonyban, Miskolczon.

Statuspapír és részvényárkelet. Bécs, ápril. 30kán 1847.

Table with columns: Instrument, Value. Rows include bankrészvény, 1834ki 500 p. frtos kölesön, 1839ki 250 p. frt, Eszterházy 40 fr. sorskötel, Cs. kir. arany 4 fr.

Dunavizállás: Budán, május 1én 11 0' 3" az 0 fölött.